

Prof. dr hab. Jan Czekaj
30-222 Kraków, ul. Kogucia 22/2

Kraków, 10 października, 2022 roku

**Recenzja (po poprawkach) rozprawy doktorskiej mgra Kamila
Bubiłka pt. „Czynniki kształtujące spready stóp procentowych
między kredytami a depozytami w Polsce na tle Wielkiej Brytanii i
Stanów Zjednoczonych”**

Niniejsza recenzja jest ponowną recenzją rozprawy doktorskiej mgra Kamila Bubiłka po poprawkach sugerowanych w pierwszej recenzji, w której zaproponowałem wprowadzenie istotnych zmian, gdyż rozprawa dostarczona mi w pierwotnej wersji nie spełniała, moim zdaniem, warunkom stawianym rozprawom doktorskim. W pierwotnej recenzji sugerowałem m. in.:

1. Bardziej szczegółowe omówienie teorii stóp procentowych, jako teoretycznego wstępu do prowadzonych badań,
2. Bardziej szczegółowy opis spreadów, jako badanej kategorii ekonomicznej,
3. Przedstawienie wyników badań empirycznych problematyki spreadów w literaturze światowej,
4. Zmianę tytułu rozdziału drugiego, który w pierwotnej wersji pokrywał się z tytułem rozprawy,
5. Uporządkowanie treści rozdziału drugiego, który w pierwotnej wersji rozprawy był niespójny,
6. Korektę treści rozdziału empirycznego, który pozostawiał wiele niejasności odnośnie do tego co jest przedmiotem badań i jaka jest ich metoda.

Z odpowiedzi mgra Kamila Bubiłka na moją recenzję oraz w oparciu o przedstawioną mi poprawioną wersję rozprawy stwierdzam, że większość kwestionowanych przeze mnie fragmentów pracy zostało skorygowanych. W szczególności chciałem podkreślić, że:

- rozszerzony i poprawiony został ten fragment pracy, w którym omawiane jest teoria stóp procentowych. Moim zdaniem jest to bardzo ważna kwestia, gdyż w istocie rzeczy pracy poświęcona jest jednemu z aspektów funkcjonowania stóp procentowych w gospodarce,

- skorygowany i poszerzony został fragment pracy poświęcony istocie spreadów stóp procentowych, co przyczyniło się do lepszego pokazania problematyki, która jest głównym przedmiotem rozprawy,

- omówione zostały wyniki badań empirycznych spreadów stóp procentowych publikowanych w literaturze światowej, co daje możliwość porównywania wyników badań przeprowadzonych przez Doktoranta z światowym dorobkiem dotyczącym badanej problematyki,

- zmieniony został tytuł rozdziału drugiego, który w pierwotnej wersji pracy pokrywał się z tytułem pracy, co moim zdaniem było poważnym uchybieniem o charakterze formalnym,

- uporządkowana została struktura i treść rozdziału drugiego, który w pierwotnej wersji był chaotyczny,

- skorygowany został rozdział empiryczny rozprawy, który w pierwotnej wersji pozostawiał wiele wątpliwości o charakterze metodycznym i merytorycznym.

Sygnalizowane wyżej zmiany przyczyniły się do zwiększenia wartości naukowej recenzowanej rozprawy, chociaż muszę podkreślić, że nadal można zgłaszać wątpliwości co do niektórych fragmentów rozprawy, zwłaszcza w jej części empirycznej. Na stronie 174 Doktorant przedstawia podział czynników wpływających na spready między oprocentowaniem kredytów i depozytów, które działają na dwie grupy: czynniki wewnętrzne i czynniki zewnętrzne. Moim zdaniem zaliczenie do czynników wewnętrznych agregatów pieniężnych M3 czy długoterminowych stóp procentowych jest niewłaściwe.

W tabelach (str. 180, 233, 207) pokazujących wyniki analiz regresji pomiędzy spreadem a pierwszą grupą czynników, ujęto zarówno czynniki zaliczane do pierwszej grupy, jak i drugiej grupy. Doktorant nie wyjaśnił dlaczego pomieszał w jednej tabeli czynniki zaliczone wcześniej do obu grup.

Doktorant nie wyjaśnił także w sposób przekonujący podziału na wskaźniki roczne i miesięczne. Większość wskaźników zaliczanych przez Doktoranta do wskaźników rocznych jest dostępnych z częstotliwością kwartalną (np. tempo wzrostu PKB, współczynniki adekwatności kapitałowej). Uwzględnienie kwartalnej częstotliwości dawałoby mocniejsze podstawy do wnioskowania statystycznego.

W pierwotnej recenzji zwracałem uwagę, że dane dotyczące sprzedaży detalicznej w Polsce są wątpliwe. Doktorant nie odniósł się do tej wątpliwości. Wątpliwości te mogą wynikać z tego, że Doktorant nie sprecyzował jakie dane prezentuje: tempo wzrostu w stosunku do poprzedniego miesiąca czy tempo wzrostu w porównaniu do analogicznego miesiąca roku poprzedniego. Dane przedstawione przez Doktoranta nie pokrywają się ani z publikowanymi przez GUS w ujęciu miesiąc do miesiąca poprzedniego, ani miesiąc do analogicznego miesiąca poprzedniego roku.

Konkluzja

Uwzględniając sformułowane wyżej uwagi uważam, że w takiej formie, w jakiej rozprawa została przedstawiona mi do oceny pop poprawkach spełnia w stopniu dostatecznym wymagania stawiane rozprawom doktorskim. W związku z powyższym proponuję dopuszczenie do publicznej obrony rozprawy, której autorem jest mgr Kamil Bubiłek.

Jan Czekaj

